

Изложение на мотивите на Съвета: Позиция (ЕС) № 22/2021 на Съвета на първо четене с оглед приемането на регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на регламенти (ЕС) № 603/2013, (ЕС) 2016/794, (ЕС) 2018/1862, (ЕС) 2019/816 и (ЕС) 2019/818 по отношение на установяването на условията за достъп до други информационни системи на ЕС за целите на Визовата информационна система

(2021/C 227/04)

I. ВЪВЕДЕНИЕ

1. След задълбочена оценка на Визовата информационна система (ВИС), на 16 май 2018 г. Комисията представи законодателно предложение за изменение на регламента за ВИС ⁽¹⁾ (по-нататък „регламент за изменение на ВИС“).
2. На заседанието си от 19 декември 2018 г. Комитетът на постоянните представители прие мандат за започване на преговори с Европейския парламент ⁽²⁾.
3. Европейският икономически и социален комитет прие становището си на 19 септември 2018 г. ⁽³⁾
4. Европейският надзорен орган по защита на данните представи становището си на 12 декември 2018 г. ⁽⁴⁾
5. По искане на Европейския парламент Агенцията на ЕС за основните права (FRA) даде становището си на 30 август 2018 г. ⁽⁵⁾
6. На 13 март 2019 г. Европейският парламент прие позицията си на първо четене ⁽⁶⁾.
7. Съветът и Европейският парламент започнаха преговорите през октомври 2019 г. с оглед постигане на споразумение на етапа на позицията на Съвета на първо четене („бързо споразумение на второ четене“).
8. В хода на преговорите стана ясно, че предложението на Комисията не включва определени разпоредби — т.нар. „последващи изменения на ВИС“. Това са измененията, които трябва да бъдат направени в правните актове относно информационните системи и базите данни на ЕС във връзка с автоматичните търсения от ВИС в тези системи. Комисията предложи сходни последващи изменения за ETIAS ⁽⁷⁾.
9. Поради променливата геометрия на участието на държавите членки в политиките на ЕС в областта на свободата, сигурността и правосъдието, от правна гледна точка в регламента за изменение на ВИС беше възможно да се включи само един набор от последващи изменения във връзка с изменението на правните инструменти в областта на достиженията на правото от Шенген в областта на външните граници, докато други разпоредби, които не принадлежат към тези достижения, трябваше да бъдат включени в отделен правен инструмент, а именно регламента за последващи изменения на ВИС (който е предмет на настоящото изложение на мотивите на Съвета).
10. На 17 юни 2020 г. Комитетът на постоянните представители измени мандата на Съвета, за да включи „последващите изменения на ВИС“ ⁽⁸⁾. След като прие позицията си на първо четене, преговарящият екип на Европейския парламент посочи, че ще определи позицията си по този нов набор от разпоредби в хода на междуинституционалните преговори.

⁽¹⁾ Док. 8853/18.

⁽²⁾ Док. 15726/18.

⁽³⁾ EESC 2018/03954, ОВ С 440, 6.12.2018 г., стр. 154.

⁽⁴⁾ Резюме на становището на Европейския надзорен орган по защита на данните относно предложението за нов регламент за Визовата информационна система (ОВ С 50, 8.2.2019 г., стр. 4).

⁽⁵⁾ Становище 2/2018 на FRA. <https://fra.europa.eu/en/publication/2018/revised-visa-information-system-and-its-fundamental-rights-implications>

⁽⁶⁾ T8-0174/2019, 7401/19.

⁽⁷⁾ Вж. COM (2019) 3 final и COM (2019) 4 final.

⁽⁸⁾ Док. 8787/20.

11. След шест политически тристранни срещи и многобройни технически срещи преговорите приключиха успешно на 8 декември 2020 г., като Европейският парламент и Съветът постигнаха компромис по текста на два регламента:
  - Регламент за изменение на регламенти (ЕО) № 767/2008, (ЕО) № 810/2009, (ЕС) 2016/399, (ЕС) 2017/2226, (ЕС) 2018/1240, (ЕС) 2018/1860, (ЕС) 2018/1861, (ЕС) 2019/817 и (ЕС) 2019/1896 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на решения 2004/512/ЕО и 2008/633/ПВР на Съвета за целите на реформирането на Визовата информационна система (по-нататък „регламент за изменение на ВИС“), и
  - Регламент за изменение на регламенти (ЕС) № 603/2013, (ЕС) 2016/794, (ЕС) 2018/1862, (ЕС) 2019/816 и (ЕС) 2019/818 по отношение на установяването на условията за достъп до други информационни системи на ЕС за целите на Визовата информационна система (по-нататък „регламент за последващи изменения на ВИС“, който е предмет на настоящото изложение на мотивите на Съвета).
12. На 22 януари 2021 г. Комитетът на постоянните представители направи анализ на окончателния компромисен текст с оглед постигането на споразумение.
13. На 27 януари 2021 г. комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи на Европейския парламент (комисия LIBE) потвърди политическото споразумение и на 1 февруари председателят на комисията LIBE изпрати писмо до председателя на Комитета на постоянните представители, в което потвърди, че ако Съветът одобри двата регламента на първо четене, след редакция от юрист-лингвистите, Парламентът ще одобри на второ четене позицията на Съвета.
14. На 3 февруари 2021 г. Комитетът на постоянните представители потвърди политическото споразумение по компромисните текстове на регламентите.
15. Дания не участва в приемането на регламента за последващи изменения на ВИС и не е обвързана от него, нито от неговото прилагане. Предвид факта, че този регламент представлява развитие на достиженията на правото от Шенген, доколкото неговите разпоредби се отнасят до ШИС, уредена от Регламент (ЕС) 2018/1862, в срок от шест месеца от решението на Съвета относно регламента, Дания взема решение, в съответствие с член 4 от съответния протокол, дали да го прилага в националното си право.
16. Доколкото разпоредбите на регламента се отнасят до ШИС, уредена с Регламент (ЕС) 2018/1862, Ирландия участва в регламента за последващи изменения на ВИС. Доколкото разпоредбите на регламента се отнасят до Европол, Евродак и ECRIS-TCN, Ирландия не участва в приемането на този регламент и не е обвързана от него, нито от неговото прилагане.
17. Що се отнася до Исландия, Норвегия, Швейцария и Лихтенщайн, доколкото се отнася до ШИС, уредена с Регламент (ЕС) 2018/1862, регламентът за последващи изменения на ВИС представлява развитие на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген.

II. ЦЕЛ

18. ВИС, която беше създадена с Решение 2004/512/ЕО на Съвета („решението за ВИС“) и с Регламент (ЕО) № 767/2008, е информационната система на ЕС за улесняване на процедурата за издаване на („шенгенски“) визи за краткосрочно пребиваване и за подпомагане на органите, отговарящи за визите, границите, убежището и миграцията, при проверката на граждани на трети държави, които се нуждаят от виза, за да пътуват до Шенгенското пространство. ВИС свързва консулствата на държавите членки в целия свят и всички техни гранични контролно-пропускателни пунктове по външните граници.
19. Регламентът за изменение на ВИС има за цел по-нататъшното развитие на ВИС, за да се отговори по-добре на новите предизвикателства пред политиките в областта на визите, границите и сигурността.

20. Регламентът за последващи изменения на ВИС определя условията, при които ВИС извършва справки в данните, съхранявани в Евродак, ШИС и ECRIS-TCN, както и в данните на Европол, с цел идентифициране на съответствия при автоматичните търсения, посочени в регламента за изменение на ВИС.
21. Предложението на Комисията не включваше условията за достъп до други информационни системи и бази данни на ЕС, в които ВИС извършва търсения, а, най-вече защото то беше представено преди приемането на няколко правни акта относно други информационни системи и бази данни на ЕС и на регламентите за оперативната съвместимост.
22. Позицията на Съвета на първо четене попълва този пропуск и взема предвид новата законодателна среда в областта на оперативната съвместимост, която претърпя развитие след внасянето на предложението.
23. Докато техническите изменения на регламентите, които са част от достиженията на правото от Шенген в областта на границите (ВИС⁽⁹⁾, СВИ⁽¹⁰⁾, ETIAS⁽¹¹⁾, ШИС – връщане⁽¹²⁾, ШИС – граници⁽¹³⁾) и оперативна съвместимост на границите⁽¹⁴⁾) са включени в регламента за изменение на ВИС, измененията на регламентите, които не са част от достиженията на правото от Шенген или представляват текстове на достиженията на правото от Шенген относно полицейското сътрудничество (Евродак⁽¹⁵⁾, регламента за Европол⁽¹⁶⁾, ШИС – полицейско сътрудничество⁽¹⁷⁾, ECRIS-TCN⁽¹⁸⁾) и оперативна съвместимост в областта на полицейското сътрудничество⁽¹⁹⁾), са включени в самостоятелен правен инструмент, поради променливата геометрия на участието на държавите членки в политиките на ЕС в областта на свободата, сигурността и правосъдието.

⁽⁹⁾ Регламент (ЕО) № 767/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 9 юли 2008 г. относно Визовата информационна система (ВИС) и обмена на данни между държави членки относно визите за краткосрочно пребиваване (Регламент за ВИС) (ОВ L 218, 13.8.2008 г., стр. 60).

⁽¹⁰⁾ Регламент (ЕС) 2017/2226 на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2017 г. за създаване на Система за влизане/излизане (СВИ) с цел регистриране на данните относно влизането и излизането и данните относно отказа за влизане на граждани на трети страни, преминаващи външните граници на държавите членки, за определяне на условията за достъп до СВИ за целите на право-прилагането и за изменение на Конвенцията за прилагане на Шенгенското споразумение и регламенти (ЕО) № 767/2008 и (ЕС) № 1077/2011 (ОВ L 327, 9.12.2017 г., стр. 20).

⁽¹¹⁾ Регламент (ЕС) 2018/1240 на Европейския парламент и на Съвета от 12 септември 2018 г. за създаване на Европейска система за информация за пътуванията и разрешаването им (ETIAS) и за изменение на регламенти (ЕС) № 1077/2011, (ЕС) № 515/2014, (ЕС) 2016/399, (ЕС) 2016/1624 и (ЕС) 2017/2226 (ОВ L 236, 19.9.2018 г., стр. 1).

⁽¹²⁾ Регламент (ЕС) 2018/1860 на Европейския парламент и на Съвета от 28 ноември 2018 г. за използването на Шенгенската информационна система за целите на връщането на незаконно пребиваващи граждани на трети държави (ОВ L 312, 7.12.2018 г., стр. 1).

⁽¹³⁾ Регламент (ЕС) 2018/1861 на Европейския парламент и на Съвета от 28 ноември 2018 г. за създаването, функционирането и използването на Шенгенската информационна система (ШИС) в областта на граничните проверки, за изменение на Конвенцията за прилагане на Споразумението от Шенген и за изменение и отмяна на Регламент (ЕО) № 1987/2006 (ОВ L 312, 7.12.2018 г., стр. 14).

⁽¹⁴⁾ Регламент (ЕС) 2019/817 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2019 г. за създаване на рамка за оперативна съвместимост между информационните системи на ЕС в областта на границите и визите и за изменение на регламенти (ЕО) № 767/2008, (ЕС) 2016/399, (ЕС) 2017/2226, (ЕС) 2018/1240, (ЕС) 2018/1726 и (ЕС) 2018/1861 на Европейския парламент и на Съвета и на Решения 2004/512/ЕО и 2008/633/ПВР на Съвета (ОВ L 135, 22.5.2019 г., стр. 27).

⁽¹⁵⁾ Регламент (ЕС) № 603/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. за създаване на система Евродак за сравняване на дактилоскопични отпечатъци с оглед ефективното прилагане на Регламент (ЕС) № 604/2013 за установяване на критерии и механизми за определяне на държавата членка, компетентна за разглеждането на молба за международна закрила, която е подадена в една от държавите членки от гражданин на трета държава или от лице без гражданство и за искане на сравнения с данните в Евродак от правоприлагащите органи на държавите членки и Европол за целите на правоприлагането и за изменение на Регламент (ЕС) № 1077/2011 за създаване на Европейска агенция за оперативното управление на широкомащабни информационни системи в областта на свободата, сигурността и правосъдието (ОВ L 180, 29.6.2013 г., стр. 1).

⁽¹⁶⁾ Регламент (ЕС) 2016/794 на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2016 г. относно Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол) и за замяна и отмяна на решения 2009/371/ПВР, 2009/934/ПВР, 2009/935/ПВР, 2009/936/ПВР и 2009/968/ПВР на Съвета (ОВ L 135, 24.5.2016 г., стр. 53).

⁽¹⁷⁾ Регламент (ЕС) 2018/1862 на Европейския парламент и на Съвета от 28 ноември 2018 г. за създаването, функционирането и използването на Шенгенската информационна система (ШИС) в областта на полицейското сътрудничество и съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси, за изменение и отмяна на Решение 2007/533/ПВР на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1986/2006 на Европейския парламент и на Съвета и Решение 2010/261/ЕС на Комисията (ОВ L 312, 7.12.2018 г., стр. 56).

⁽¹⁸⁾ Регламент (ЕС) 2019/816 на Европейския парламент и на Съвета от 17 април 2019 г. за създаване на централизирана система за установяване на държавите членки, разполагащи с информация за присъди срещу граждани на трети държави и лица без гражданство (ECRIS-TCN), с цел допълване на Европейската информационна система за съдимост и за изменение на Регламент (ЕС) 2018/1726 (ОВ L 135, 22.5.2019 г., стр. 1).

⁽¹⁹⁾ Регламент (ЕС) 2019/818 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2019 г. за създаване на рамка за оперативна съвместимост между информационните системи на ЕС в областта на полицейското и съдебното сътрудничество, убежището и миграцията и за изменение на регламенти (ЕС) 2018/1726, (ЕС) 2018/1862 и (ЕС) 2019/816 (ОВ L 135, 22.5.2019 г., стр. 85).

24. Двата регламента бяха договорени като пакет и се предвижда да се прилагат безпроблемно заедно, с цел да се улесни цялостното функциониране и използване на системата ВИС.

III. АНАЛИЗ НА ПОЗИЦИЯТА НА СЪВЕТА НА ПЪРВО ЧЕТЕНЕ

A. Общи положения

25. Европейският парламент и Съветът проведеха преговори с цел сключване на споразумение въз основа на позицията на Съвета на първо четене, която Парламентът би могъл да одобри на второ четене. Текстът на позицията на Съвета на първо четене по регламента за последващи изменения на ВИС отразява изцяло компромиса, постигнат между двамата законодатели със съдействието на Европейската комисия.

Б. Ключови въпроси

Изменения на Регламент (ЕС) № 603/2013

26. Позицията на Съвета на първо четене изменя регламента за Евродак с цел:

- предоставяне на достъп до Евродак на компетентните визови органи с цел справка с данните във формат само за четене;
- свързване на Евродак с Европейския портал за търсене (ЕПТ), създаден с член 6 от Регламент (ЕС) 2019/818, за да се даде възможност за автоматизирано обработване от ВИС; и
- поддържане на запис или регистър за всяка операция по обработване на данни, извършена в Евродак и ВИС.

Изменения на Регламент (ЕС) 2016/794

27. Позицията на Съвета на първо четене изменя регламента за Европол с цел:

- да се даде възможност на Европол да предостави становище след справка във ВИС в рамките на автоматичното обработване, и
- оправомощените органи за ВИС да могат да имат, за целите на регламента за ВИС, непряк достъп до данните на Европол въз основа на наличието или липсата на съответствие („hit/no hit system“).

Изменения на Регламент (ЕС) 2018/1862

28. Позицията на Съвета на първо четене изменя регламента за ШИС – полицейско сътрудничество с цел:

- поддържане на регистри за всяка операция по обработване на данни, извършена в рамките на ШИС и ВИС;
- предоставяне на националните компетентни органи достъп до въведените в ШИС данни с цел ръчно проверяване на потвърдени съответствия, задействани при автоматизирани търсения от ВИС, и преценяване на това дали кандидатът за виза, виза за дългосрочно пребиваване или разрешение за пребиваване би представлявал заплаха за общественения ред или обществената сигурност; и
- свързване на централната система на ШИС с Европейския портал за търсене (ЕПТ), създаден с член 6 от Регламент (ЕС) 2019/818, за да се даде възможност за автоматизирано обработване от ВИС.

Изменения на Регламент (ЕС) 2019/816

29. Позицията на Съвета на първо четене изменя регламента за ECRIS-TCN с цел:

- в записа на данни на осъден гражданин на трета държава да се включи обозначение, указващо, за целите на ВИС, дали съответният гражданин на трета държава е бил осъден за терористично или тежко престъпление;
- да се предвиди, че това обозначение се заличава автоматично 25 години след създаването му за присъди, свързани с терористични престъпления, и 15 години след създаването му за присъди, свързани с други тежки престъпления;
- обозначенията и кодът на осъждащата държава членка да бъдат достъпни и да подлежат на търсене от централната система на ВИС за целите на проверките, когато са установени съответствия вследствие на автоматизирано обработване от ВИС;
- в случай на съответствие, централната система или ОХДС автоматично да предоставя на компетентния орган информацията относно държавите членки, разполагащи с информация от регистрите за съдимост за гражданина на трета държава;

- ECRIS-TCN да бъде свързана с Европейския портал за търсене (ЕПТ), създаден с член 6 от Регламент (ЕС) 2019/818, за да се даде възможност за автоматизирано обработване от ВИС;
  - на оправомощените органи на ВИС да се предостави право на достъп до имащите отношение данни от ECRIS-TCN в ОХДС с оглед изпълнение на задачите съгласно регламента за ВИС; и
  - да се поддържа регистър за всяка операция по обработване на данни от ECRIS-TCN, извършена в ОХДС и ВИС.
30. Първоначално Европейският парламент призова в регламента за ECRIS-TCN да бъде включена разпоредба, с която на Комисията да се възложи да оцени, до една година след пускането в действие на ECRIS-TCN, дали търсенето в ECRIS-TCN от ВИС е било необходимо за постигането на целта на ВИС да се прецени дали кандидат за виза, виза за дългосрочно пребиваване или разрешение за пребиваване би представлявал заплаха за обществения ред или обществената сигурност съгласно Регламент (ЕО) № 767/2008. Позицията на Съвета на първо четене включва оценката на това дали търсенето в ECRIS-TCN от ВИС е допринесло за постигането на тази цел в доклада, който Комисията трябва да представи три години след пускането в действие на преработената ВИС.

Изменения на Регламент (ЕС) 2019/818

31. Позицията на Съвета на първо четене изменя Регламента за оперативната съвместимост (полицейско сътрудничество), за да го адаптира за целите на преработената ВИС.

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

32. Позицията на Съвета на първо четене отразява напълно компромиса, постигнат при преговорите между Европейския парламент и Съвета със съдействието на Комисията. Съветът счита, че в позицията му на първо четене е постигнат баланс между отделните елементи и че след като бъде приет, Регламентът за изменение на регламенти (ЕС) № 603/2013, (ЕС) 2016/794, (ЕС) 2018/1862, (ЕС) 2019/816 и (ЕС) 2019/818 по отношение на установяването на условията за достъп до други информационни системи на ЕС за целите на Визовата информационна система ще даде възможност за свързване на ВИС и данните от други информационни системи на ЕС с Европол и по този начин ще позволи на системите да се допълват взаимно с оглед подобряване на управлението на външните граници, принос за предотвратяването на незаконната имиграция и за борбата с нея и осигуряване на високо равнище на сигурност в пространството на свобода, сигурност и правосъдие на Съюза, включително поддържане на обществената сигурност и обществения ред и гарантиране на сигурността на територията на държавите членки.
33. Посоченият компромис се потвърждава в писмото на председателя на комисията по граждански свободи, правосъдие и вътрешни работи до председателя на Комитета на постоянните представители от 1 февруари 2021 г. В това писмо председателят на комисията LIBE посочва, че ще препоръча на членовете на комисията, а впоследствие и на пленарното заседание, позицията на Съвета на първо четене да бъде приета без изменения от Парламента на второ четене след проверка от юрист-лингвистите на двете институции.